

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KOZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz. 1895. márc. 6-án.

<p>Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéirtek nem adniuk vissza.</p>	<p>Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.</p>	<p>Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.</p>	<p>A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitlitter soronkint 50 kr. Többszöri hirdetésnél engedmény</p>
---	---	---	--	---

Előfizetési felhívás.

Küzdelmes, nehéz napokat éltünk át a folyót félévben. A liberalizmus összes erejét a fiatal néppárt leteperésére fordította, mert érzi, hogy ez az egyetlen komoly ellenség, mely létét közvetlenül fenyegeti. A közben engedte szabadon felburjánózni a szocializmust és radikalizmust, csak hogy a dinasztikus és konzervatív néppártot ezek segítségével lehetetlenné tegye és a forradalom talaját előkészítse.

A „Fejérmegyei Napló“ mint a néppárt hivatalos közlönye, szerény keretek között is országos missziót teljesít, midőn minden emberi tekintettel függetlenül, bátran szembeszáll a destruktív irányzattal, mely az oltár és a trón ellen összeesküdött.

Nem tesszük le a zászlót, melyre a keresztény Magyarország ígéje van felírva, hanem újra körül fogjuk hordozni ország-szerte, kath. gyűléseket tartva, hogy a közelgő választásoknál programunkat: a keresztény igazságot és felebaráti szeretetet győzelemre segítsük.

A hazának és egyháznak tesz tehát szolgálatot, aki a kath sajtót előfizetésével támogatja!

A „Fejérmegyei Napló“ július hó 1-én új előfizetést nyit. — Felhasználjuk az alkalmat, hogy elvarátainkat, nevezetesen a néppárt híveit újra felkérjük lapunk támogatására.

Az előfizetési árak addig is, míg lapunk szélesebb alapokra nem helyezkedik, a régiak maradnak és lapunk homlokán olvashatók, megjegyezzük azonban, hogy egy hónapra szóló előfizetéseket is elfogadunk és hogy lapunkra minden naptól kezdve lehet előfizetni. Előfizetési ár egy hónapra 50 kr.

Ajánljuk lapunkat mint a néppárt hivatalos közlönyét különösen a néppártot szervező vidéki bizottságok figyelmébe.

Hátrálékos előfizetőinket felkérjük az előfizetési díjak beküldésére, hogy a lap expediciója fennakadást ne szenvedjen.

Péter és Pál.

(*) Az «Alliance Israelite» egy nemzetközi szövetség, mely a zsidók egyenjogosítását tűzte ki célul, és ennek kivételére felhasználja a zsidók tőke és sajtó hatalmát. Ez sem hazafias, sem erkölcsi intézmény, sem nemzeti, sem állami érdek, hanem tisztán zsidó faji intézmény a zsidó érdekében, mely a zsidó nemzet prepotenciáját akarja világszerte elősegíteni. Ez természetesen identifikálja, egybeolvasztja a héber jellegét az ugynevezett «állameszme» fogalmával, de soha meg nem szünteti az eredeti faji jellegét. Ez más szóval annyit tesz, hogy az államnak lehet héber módon gondolkodni, de a zsidóba sohasem lehet a nemzeti állam eszméjét beoltni, mert annak nemzeti vagyis faji jellegét az «Alliance» képviseli.

Hát Franciaországban és a többi államokban, a melyekre mint megdöbbentő bizonyítékokra hivatkoznak a mi liberálisaink, már régen meghonosultak a «nagy egyházpolitikai reformintézmények» és valjón beolvadt-e a zsidóság a nemzetbe, ledőltek-e a válaszfalak, hogy a zsidó faj franciává, olaszszá, vagy németté váljék? Ennek legcsattanóssabb cáfolata az «Alliance» körlevele, mely az egyenlőség hazájában látott napvilágot, és a párisi főrabbi által indítja meg azt a faji harcot, mely a világ összes zsidóságát összetartásra és együttműködésre biztatja.

Nagyon rövidlátó politikus tehát az, aki azt hiszi, hogy az egyházpolitikai reformok akár a zsidóság, akár a többi nemzetiségek faji sajátosságait ki fogják irtani és bármely más nemzetbe beolvastani.

Egészen más indokokon alapszik az egyetemes kereszténység nemzetközi helyzete, mely nem az emberek faji jellegében keresi az összekötő kapcsokat, hanem a közös erkölcsi motívumok ápolására alapítja nemzetközi hivatását. Erkölcsre és erkölcsi tökélyesítésre, mint a civilizáció alapvetőjére, minden nemzetnek szüksége van, és mivel Cicero szerint

még nem volt nép és nemzet vallás és erkölcsi szabadságok nélkül — mely természetesen az ősi kinyilatkoztatás útján, midőn még nem volt az emberiség darabokra szaggatva, vert gyökeret az emberi természetben, — tehát közös hit és erkölcsi tételek állíthatók fel a nemzetek kormányzására, de közös faji és nemzeti tulajdonok soha nem lesznek az emberiségre ráoktroválhatók. A kozmopolitizmus teremthet közös vallásokat, de nemzeteket soha sem fog egybeolvasztani, viszont azonban a vallás soha sem fogja a nemzeti sajátságokat a kozmopolitizmus céljaira felhasználni.

Fényes bizonyítéka ennek a kath. egyház elterjedése világszerte, mely nem a közös faji tulajdonokban kereste Krisztus hit és erkölcsstanának megszilárdítását és az anyaszentegyház megállapítását, hanem a közös emberi tulajdonokban, az ész meggyőződésében, a szív érzelmeiben és az akarat elhatározásában. Az igazság keresése, a lelki béke és vigasztalás, a tiszta öröm és nemes elhatározottság oly tulajdonok, melyeknek minden ember szükségét érzi és törekszik is utánuk fajra vagy származására való tekintet nélkül. És mivel Krisztus hite ezen lelki tulajdonokat a legtökéletesebb alakban indította fel az emberben, azért talált gyorsan követőkre a nemzetek között, azért nevelte nagyra a nemzeteket, azért avatta leghivebb követőit egyszersmind nemzeti hőssékké is, mert a mely tulajdonok egyes embert tőkélyre vezetnek, azok tőkélyre nevelik a nemzeteket is. Ha nincs kath. vallás, ugy sohasem lett volna a magyarnak Sz. Istvánja és Sz. Lászlója; ha nincs az egyháznak Sz. Péter és Pálja, a kik rettenthetlen bátorsággal hirdették az evangéliumot minden népeknek, ha nem alapítja Krisztus egyházát sz. Péter és utódjai csálhatatlan tekintélyére, ugy a nemzeti egyházak és a caesaropapizmus régen elnyelték volna a keresztény igazságot és az államszuverenitás spártai módra reguláznák az emberi lelkiismeretet és a Madách jósolta bölcséleti elvek szabnák meg az emberi foglalko-

zások körét a koponya hosszmeretei alapján.

A kath. egyház a valódi szabadság és felvilágosodás öre, mely sem innen sem túl nem engedi az emberi szenvedélyt lépni az isteni tekintély és a közös emberi boldogulás határain. A kik más alakra helyezkednek, azok babyloni toronyépítők, a kikben megzavarta az Úr a büszke elmét.

Az emberiségnek lenne kötelessége ezt a fókust, az egyház és pápa jogkörét, mint egy nagy demarkacionális területet szigorúan őrizni és hatáskörében neki teljes szabadságot biztosítani, mert különben nem lesz hatalom, mely a szenvedélyek támogatta »Alliance«-szal szembe tudjon szállani.

Intelligens ember kerestetik.

(O. O.) Alig mulik el nap, mely a mi böhangu minisztercink illuzióiból egy-egy kis kiábrándulást ne hozna. Persze ez őket mind nem alterálja. Ha a belügyminiszter egyik rendeletében egész a megbotránkozásig nyersen föltételezi, hogy a kijelölt anyakönyvvezetők között vannak, kik értelmi képességek fogyatékosága miatt aggályosak, a természetszerű következtetés az volna, hogy az ily értelmileg fogyatékosak egyáltalán ne alkalmaztassanak, de nálunk a magyar kir. miniszteri logika szerint ezek is alkalmasak két anyakönyv kezelésére. Ezek a két anyakönyves fogyatékos értelmű urak valószínűleg küldöttségileg fognak a logikus miniszternek köszönetet mondani.

Ugyanezen miniszter Torda-Aranyos-megyének meghagyja, hogy még egy anyakönyvi kerület origáltassék Szekerisorán. Es csodák csodája, a megye kiadja a miniszternek a bizonyítványt, hogy könnyű azt mondani, de azt meg is tenni, az már aztán valami, mert Szekerisorán értelmileg fogyatékos ember sincsen. „Ott egyetlen egy intelligens ember sincsen.“ Ez bizony fura állapot, mert miként a megye megjegyzi, intelligens embert máshonnan kölcsönvenni legalább is 5-600 frtba kerül.

Mikor úgy komolyan tekintünk az előttünk álló radikális változásokra, minden könnyenhiőségünk dacára is kételkedünk, hogy lelkiismeretünkkel s a hazai viszonyokkal csak egy kiséis is számítottak volna. Tudjuk ugyan, hogy azokat a statisztikai utvesztőket fogják mutogatni, miként mutogatták is, mikor kérelhetlen és csalhatatlan, irányadóknak hirdettek. Bizonyára oly csalhatatlanok, mint Wekerle számosportosításai, melyek csak arra voltak alkalmasak, hogy egy nemzet szeitelt behőlyagozzák, de erszényeit megnyissák; tényleg pedig az óriásilag emelkedett terhek mellett valójában még csak a deficitet sem tuntették el. Mi igaz, hogy nem bizunk a statisztika uti vesztőjében föltétlenül, mert abba anny mindenféle bogarat olvastak már bele, mint akár az eretnek a szentírásba. Hanem figyelembe vesszük az élet minden jelenségeit. Pedig ezek nálunk nemesak arra utalnak, hogy még az ily radikális intézkedések koraink, hanem hogy szükségtelenek, sőt a hazaárulással határosak. Annyi, mint a nemzet koldustarisznyájába kenyér helyett köveket rakni.

Mit is tesznek a mi messzelátó törvényhozóink? A haza legintelligensebb elemét leszorítják a díjtalan közszolgálat toréről s most drága pénzért keresnek silányabb existenciákat. A képviselőház korifeusai ugyan elég öblöns kiabálták, hogy van Magyarországon e célra elég intelligens elem, most pedig már ott állunk, hogy a miniszter díztingvál értelmileg fogyatékos és nem fogyatékos anyakönyvvezetőket, egy megye pedig különben elég nagy territoriumon az előbbi fajtából sem talál.

Azt gondoljuk, hogy ez a jusztis miniszter urat nem aggasztja. Hiszen az intelligencia manap viszonylagos fogalom. Minden új recepttől hazafi, mivel kabátot visel s az egyszeregyet uzsorai módon megtanulta, született intelligens. Azután erre a minősítésre elő, lehet mozdítani a a falu kovácsát vagy politikus eszmadiáját, no meg át lehet kölcsönözni a már régebbi nagyszerű intézményünkbe ily működés-körben alaposan begyakorolt — hallott-kémekeket és a népünk előtt igen rokon-szerzős adóvégrehajtókat.

Pájdalmas helyzet állapotaink fölött gunyolódni, de hiszen mi csak szomorú tényeket regisztrálunk s hasonlítjuk össze

az elhangzott frázisokkal s a nemzetámitók legsajátosabb nyilatkozataival. Ha gunyként hangzik, nem mi gunyolódunk, hanem egy miniszter és egy megye. Majd bátorokodunk annak idejében a jul. 10-én lejárt pályázat intelligenciáit fölött is szemlét tartani, milyenek lesznek azok az értelmileg nem fogyatékosak. Ugy értesülünk, hogy papok is pályáztak. Ezeknek persze a törvény értelmében a reverondát kellene levetniük. Bizony még megérjük, hogy hitszegőkből fog kiállítani az a gárda, miként egy időben az állami iskolák voltak refugiumai a rendjüket elhagyott szerzetes tanároknak. Hja, intelligens ember kerestetik!

Kongrua és autonomia.

(b. f.) E cím alatt a „Magyar Ujság“ban egy „kath. főur“ hosszulekzetű cikket közöl, melynek nem annyira a címről szóló része érdekes, hanem inkább a bevezetése meg a befejezése. A „kath. főur“ ugyanis azzal a piramidális kifejezéssel kezdi cikkét, hogy „Zichy Nándor gr. és társa az egyházpolitikai törvények szentesítése következtében céltalanná vált, ugynevezett néppárt nemzeti öntön létesítésén fáradoznak, a miből a papságnak, a vallásoságnak sem anyagi, sem erkölcsi haszna nem lesz.“ Azután három hasábon tömjénez Csáktornya miniszter-képviselőjének, a miért az szerinte egész komolyan hozzálátott az autonomia és a kongrua kérdéseinek megoldásához, végül pedig azt mondja, hogy a „néppárti fezőrök körében nagyon kellemetlenül hatott Wlassics miniszter buzgólkodásának híre, mert ha sikerül neki a kongrua rendezése és az autonomia szervezése, akkor ők, néppártjukkal együtt a meddőség legkomikusabb állapotába esnek.“

Nos, mi biztosíthatjuk a „kath. főur“-at, hogy Wlassics „buzgólkodásának“ híro miránk épen nem hatott kellemetlenül, még pedig azon egyszerű okból, hogy az egész hírről épen csak a „Magyar Ujság“ hasábjain értesültünk. Ebből kifolyólag bátorokodunk

TÁRCA.

Szent László nyolcszázados ünnepén.

Irta: KALOUSAY ALÁN.

A „Fur-ue Józse“ nőnevelde évzáró ünnepén szavalta Szabó Mari-ka III. polg. isk. növendék.

Mely esztől borong a holtak birodalmán,
Mely, háborítva mely s határtalan:
Az ezrelének emlékünnepén tün'
A fehérs nyug ünnepnapja van?
Gyermek fehérel, de az anyaszir nem,
Az ott cívraszt a sikereszt tárcán,
Nyolcszázad óta cívraszt hán felette,
Szent László sírján s drága örökén.

Nyolcszázad ér! . . . lenyere az időnek,
Az Úr szemén egy rápké pillanat,
Szegény hazán! ki mondhatná el híven,
Mit szenvedél e nyolcszáz ér alatt?
Szenvedni ah! naponta sorsod, ah mert
Magusra hitt az égi rigezet!
Öröndj hazán, hogy szenvedés a sorsod!
Dicsőér csak a szenvedés tehet.

Ünnepre hívnak szép hazán ma téged,
Dicső szent László ünnepére ma,
Nyolcszázados bá és kedvére könyvere
Könyveim az öröm sugárzata!
Könyveim arced, mint a harmatos táj,
Millyő gyöngyökben ég rajl a sugar.
... Így szép es ünnep, mikor sírva rigad
Ünnepeden Hazán dicső király!

Nyolcszázad óta ajkrol-ajkra adva
Mely mindig el, mely mindig új vered,
Az ősi törzsnek el még ősi sarja
S ha szenved is, de semmit sem feled:
Szírcben hordja emlékéi verednek
És tudja jól, mire léte hont.
... Annál magasztos ma a te emléked,
Mirel gonosz viszálynak átka ront.

Borus egyen e drága szép hazánuk
Dicső királyunk! lángzó nap radál,
Keresztirétek rindáját hallom
S kelet, nyugat . . . egész világ csodál.
László nevet hallom Európa szerle . . .
Ah! Estelen! mire is lón honod?
De félre bí! . . . ma ünnepelni cégyünk.
Hisz koszonak érvényidből fonod.

Hallom szavát a böles törvénytdonok:
Mint állja őt a zokogó érvény,
Látom a hőst a részes párttusában,
Csodák kísérik haveli terén.
Parancsuzarának még a szirt is hódol
S könyveze bá, de hős forrást fakaszt
S imigyen enyhül szemje seregenek:
Ah! mily dicső múlt, mint kész, mint paraszt!

A harci téren, haveli rindalmán
Vészes sítoly kel . . . felszörül szírcem:
Galamb sítoly ah! karna lözt az ölyenek,
Magyar hály sir rabló kén nyergében
Királyi sasként egy szármylebeneset
Sajt a rablóra hatált hős károd
Sajátva kérdem ah! magyar nő lesz-e:
László királyod, mentő angyalod?

Nyolcszázados múlt jelenül meg újra
Szent László sírján s emlékünnepén,
S mily öröktön szél keresztény Magyarbón
Szírcelhez itt az ősi hit s erény! . . .
Nyolcszázados múlt jelenül meg újra
A küzdelemben egy a múlt s jelen,
Forrjon hát össze cípre szír a szírcel!
Egy küzdelemben egy a győzelem!

Szent László király fejéreklyéje.

Szent László királyunk legdrágább emlékei az 6 ereklyéi. Szent eroklyéi Győrött, Zágrábban, Kassán, Nagyváradon, Esztergomban vannak Magyarországon, a külföldön pedig Aachenben, Bolognában és Rómában. Ez ereklyék közül a legnevezetesebb nálunk Győrött van. Szent László király fejéreklyéje ez, melyet nagy mellszobor alakú, remekmű, drága „özüst“ ereklyetartóban a győri székesegyház Hédervár-kápolnában őriznek s szent László király ünnepén a városban évenként ünnepélyes körmenetben körülhordoznak.

Szent László király eme nevezetes ereklyéje köztiszteletnek tárgya lett az 1192. évben, midőn Lászlót a szentek közé iktatták. A szentté avatás alkalmával kivették László király koporsójából a király fejét, és kárjait, hogy azokat oltárokrá helyezze a hívek köztiszteletre kithessék. A szent király fejét gazdag aranyozású ezüst ereklyetartóba tették s az ereklyetartó a király mellszobrát ábrázolta. A királynak e drága

azzal a gyanúperrel élni, hogy Wlassics ur épp oly suttyomban „buzgókodik“ a kongrua és az autonómia körül, a mily suttyomban csinálta meg ura és mestere, Bánffy Dezső báró például az ákosfalvai választást.

Eppen ezért ma még nem tartjuk szükségesnek foglalkozni Wlassics ur „buzgókodásával.“ Azonban néhány szavunk volna ahhoz a „kath. főur“-hoz.

A ki ismeri a zsidólapok stílusát és összehasonlítja ezzel a fentapostrofált „kath. főur“ idézett frázisait, az rögtön tisztában van azzal, hogy a „Magyar Ujság“ „kath. főura“ azok közé tartozik, a kiket Zadok Kahn párisi főrabbi felszólított, hogy adakozzanak az allianco izraelite céljaira. Igazán zsidó okoskodás az, hogy a néppárti akció az egyházpoltikai törvények szentesítése következtében céltalanává vált. Miért? Hogyan? Miképen? Hiszen az egyházpoltikai törvényeknek még csak egy része van szentesítve, (azoknak életbeléptetésétől már is nagyon fáj a kormány feje), míg a zsidó recepció még nincs szentesítve a felekezeti különiség pedig még nincs megszavazva. S aztán micsoda elméleti korlátoltság kell ahhoz, hogy valaki feltételezze, hogy a néppártnak csak egyházpoltikai programja van! Az a „kath. főur“ bizonyára sohse látta a néppárt programját, mert ha olvasta volna, bizonyára nem írta ilyen zöldek.

Bizony, bizony, a milyen gonddal válogatja Fenyvessi Ferenc, a „Magyar Ujság“ főszerkesztője öltözgeit, ép oly gondal válogathatná „kath. főurait“ is. Honnyóit, qui mal y peuse!

A korona, a kormány és liberális peersub.

(b. f.) A kormánynak a szentesített egyházpoltikai törvények életbeléptetése céljából fogantatosított intézkedései máris mély és jogos aggodalmakat szültek országosra ezen törvények praktikus értéke iránt. Másrészt a főrendiház egyház-

politikai ellenzéke, okulva a multkor szenvedett vereségén, úgy szervezkedik, hogy a felekezeti különiséget újra és újra leszavazza. Aztán a kormány nem tudja, mit csináljon a megszavazott zsidórecepcióval és a belőle kimaradt átérési paragraffussal, végül pedig a lefolyt delegacionális ülészek alatt kitünt, hogy a kormánypárt és a kormány közt éles kontroverziák léteznek. Mindezen körülmények arra sarkalják a Bánffy-kormányt, hogy utánozva Wekerle példáját, a korona mögé bujjék, arra bírja rá a koronát, hogy magát a radikál-liberális irány mellett exponálja. Erre vall a „Pesti Napló“ azon jelentése, mely szerint

„a koronának bizalma a Bánffy-kabinet irányában a legközelebbi időben oly *eklatáns uralkodói tényekben fog nyilvánulni*, a melyek még a megszokottabb kedélyeket is meg fogják győzni, hogy a korona a jelenlegi kormányt a legbensőbb bizalmával tünteti ki s az egyházpoltikai reform-akciónak a szabadelvűség szellemében való leggyorsabb és legsimább befejezését óhajtja. Ő felségének erre vonatkozó elhatározásai már a közvetlen jövőben közhírré fognak jutni s meggyőző hatalmuknál fogva mindenütt azt a benyomást fogják kelteni, hogy a korona bizalommal és szilárdul ragaszkodik a Bánffy kabinethez és a szabadelvű párthoz, s hogy különösen az egyházpoltikai ellenzék akciójának folytatása ezennél egyenesen a korona akaratába ütköznék.“

A „Neue Freie Presse“ ezen kézzelfoghatólag tendenciózus és a mennyire mi tudjuk, a tényekkel homlokogyeveest ellenkező hírhez megjegyzi, hogy a kormány néhány örökös főrendiházi tag kinevezését tervezte a korona előtt javaslatba hozni, hogy így az ősszel „nagyobb nyomatékkal“ folytathassa az egyházpoltikai tárgyalásokat a főrendiházban. „Azonban — írja az idézett bécsi lap — eddig hiteles alakban még nem került a nyilvánosság elé, vajjon a kormány megtette-e ezen, a multévi júni-

usi válság esélyei után igen hényes lépést és ha igen, sikerrel-e.“

Most pedig más. szintén zsidó forrásból úgy értesülünk, hogy Bánffy báró két bárót és egy grófot akar kineveztetni, akik forrásunk szerint a főrendiházban „természetesen új liberális szavazatokat fognak képviselni.“

Eddig a zsidó hírvadások. Világos dolog, hogy e híreket a legjogosabb gyanuval kell fogadni, mert hogy többet ne említsünk, a király személyesen sohse fogja magát a liberális kormányért exponálni, hiszen köztudomású dolog, hogy a király szivesebben látná ma a liberalizmus bukását, mint holnap. Ami pedig az új mágnások kinevezését illeti, attól nem félünk. Ezen három új mágnás nem fogja sokkal emelni azon kisebbséget, melylyel a felekezeti különiség újra bukni fog.

Különben, mint a „Pester Lloyd“ mai száma jelenti, legközelebb kinevezetnek örökös tagokká: Bohus Zsigmond, aki már is tagja a főrendiházban, továbbá Solymossy László, a világosi kerület orsz. képviselője és Vigyázó és Zeyh nagybirtokosok. Mind a négyen inkarnátus liberálisok, de míg a „P. L.“ emelgős dícsérettel halmozza el Bohust, Solymossyt és Vigyázót, addig Zeykről mélysegesen hallgat. Egyébiránt úgy tudjuk, hogy a három új főrendiházi tag kinevezése még nincsen ő felsége elé terjesztve.

Mindenesetre furcsa, hogy a demokráta liberális zsidó sajtó olyan nagy lelkesedéssel üdvözlö az új mágnások kinevezését.

BELFÖLD.

— **A nunciusról.** A nyitra-egyházmegyei váraiban a kerület papsága legutóbbi gyűlésen kimondotta, hogy a nuncius ellen intézett támadást nem Agliardi pápai követ, hanem szent Péter sziklája ellen irányított-

ereklyéje a legnagyobb tiszteletben volt egész Magyarországon. Mi sem mutatja e szent ereklye iránt való tiszteletet jobban; mint azon körülmény, hogy a középkorban úgyeknél kétes esetekben, ha nagyfontosságú dologról volt a szó, akkor e szent főre tették le a felek az esküt, mert a hálás nemzet szemében az volt a legerősebb és legszentebb eskü, melyet szent László fejére tettek le. A nagyváradi püspök és káptalan, midőn az 1241. tatárjárás alkalmával irataik elveszték s e miatt birtokügyeiket tisztázni nem tudták, tanukul legöregebb jobbágycikat idézték be, kik a tatárjárás előtti állapotokra emlékeztek s mielőtt ezek vallomást tettek volna, előbb László király „szent fejére“ letették az esküt. Az 1403. évben, mikor Zsigmond királyt törvényellenes tettei miatt az ország rendjei letenni akarták, előzetesen Nagyváradon gyűltek össze az urak és szent László fejére esküdtek meg, hogy mindenben együttesen járnak el.

E szent lőt vitték Váradon az érkező királyok és főpapok elé, ezt vitték el a háborúkba s ezt hordozták körül ünnepeken fényes körmenetben Várad utcáin.

Azon remekművi ereklyetartó, melyben Győrött szent László fejét őrzik, a XV. század elején készült, mivel a régebbi ereklyetartó, mely nem sokára László király szentté avatása után készült, egészen elpusztult azon nagy tüzvész alkalmával, mely a XIV. század vége felé a nagyváradi székesegyházat elhamvasztotta. Zsigmond királynak az 1403. évben kelt oklevelé beszéli

el a tüzesetet s felemlíti egyuttal ama esodát is, mely ez alkalommal szent László király ereklyéjével történt. A nagy tüzvész elhamvasztotta a templomot s megolvasztotta a templomban levő arany és ezüst eszközöket, ezek között szent László fejereklyéjének tartóját is és esodátalost! — az ereklye az olvadt érekek és égő zsaratnok között is teljesen sértelemen maradt, még csak a füst nyoma sem látszott meg rajta. A szt. király mellszobrát ábrázoló jelenlegi ereklyetartó e tüzvész után még az 1406. év előtt készült.

A protestantizmus elterjedésével a hitujítóknak minden vallási és honfiai kegyeletet lábbal tipró tiszteletlensége nem kimélte meg, — legalább a kigúnyolástól — eme drága szent ereklyét sem. Gúnyverseket mondtak és irtak ez ereklyéről és a katolikusokról s rágalmozva azt hirdették rólok: „Szent László fejét ti imádjátok, szépen ezüstbe foglaltátok.“ Azoktól, kik még a szent király sirját is megbecstelenítették, mást nem is lehetett várni.

Szent László fejereklyéje az 1565. évig volt Nagyváradon s a midőn a protestánsok a várost ez évben elfoglalták, ez ereklyének is nyoma veszett egy időre és csak az 1595. év táján tűnik ismét elő. Ekkor Erdélyben Gyulafehérvárott volt az ereklye Náprágyi Demeter erdélyi püspöknél, kinek valami módon sikerült azt a protestánsok kezei közül kimenteni. A püspök nem sokáig maradhatott Erdélyben, mert birtokait elfoglalták s neki is menekülni kellett a hitujító elől. A bujdosó püspök Csehországba,

Prágába menekült s magával vitte legfőbb kincsét, szent László ereklyéjét is. Az 1602. évben Náprágyi püspök pozsonyi prépost lett s oda vitte az ereklyét is. Míg végre az 1607. évben a győri püspökséget kapta meg s elhozta Győrbe e drága kincset is. Náprágyi Demeter mint győri püspök halt el s végrendeletében a győri székesegyháznak hagyományozta szent László király fejereklyéjét is, mely azóta a győri székesegyháznak féltékenyen őrzött drága kincse. Csak egyszer volt távol azóta az ereklye Győrből, az 1633. évben, midőn a törökök Bécs ellen indulván, Győr vidékén keresztül vették utjukat. Nehogy a drága kincs illetlen kezekbe kerüljön, Telekesi István akkori nagyprepost sok veszély között az ország nyugati határszéleire menekült vele s csak a következő évben tért vissza.

A szent ereklye mindenkor a legnagyobb tiszteletben részesült Győrött. E tisztelet kifejezést nyert Győr város hatóságának és lakosságának ama fogadalmában, melyet a mult században tett, hogy szent László ereklyéjét a városban a szent király ünnepén évenként körmenettel körülhordoztatja, haladásul azon szerencsért, hogy az 1763. nagy földrengés alkalmával Isten a várost nagyobb veszedelmektől megóvta. A szent király iránt való tisztelet nyer kifejezést ama buzgalomban, melylyel emléket folyton megörizzük s ünnepét évről-évre kegyelettel megüljük.

D. H.

nak, a kath. egyház iránti gyűlöletből származónak tekintni. Legnagyobb mértékben sajnálja, hogy ezen támadás épen Mária országából intőzve, az egész katholicizmust mélyen ostromította, miért is ellene tiltakozik és az az apostoli nunciust iránti hódoló tiszteletének ad kifejezést. Hasonló határozatokat hoztak a pécsmegyei és az alsó-turóci eszteromi kerületek is.

A külügyminiszter Budapestén. Goluchowsky gróf közös külügyminiszter értesüléseink szerint szeptember végén Budapestre jött, hogy érintkezésbe lépjen az itteni politikai körökkel. Valószínű, hogy a miniszter a magyar politikai viszonyok megismerésében nem kizárólag a szabadlív pártra támaszkodik.

Az egyedi plebános és a néppárt. Polgár Dénes egyedi plebános minden kétséget kizárólag megcáfolta azon liberális hazugságot, mintha ő a szanyi alesperesi kerület legutóbbi gyűlésén a néppárt ellen nyilatkozott volna. De hát a liberális sajtó nem szokott magára nézve könyvetlen cáfolatokról tudomást venni, hanem zavartalanul tovább halad a megkezdett uton. Ennek tulajdoníthatjuk azt, hogy most egy újabb nyilatkozatot olvasunk valamelyik kormányparti lapban, mely szerint Polgár Dénes plebános ezeket mondta (de hol, és mikor arról hallgat az idézett lap „soproni levelezője”): Nekem nem a néppárt programja ellen van kifogásom, hisz mint pap nem lehetek a *reviziónak* ellensége, nekem csak az a nézetem, hogy olyan nagy politikai tényt, mint a revizio, egy exkluzív katholicus párt Magyarországon soha sem fog keresztül vihetni, mert ehhez az összes felekezetek testvéries együttérzése és közös törekvése szükséges. Miután a néppárt programját a túlzók akkora animoztsággal kezelik, hogy a higgadt elemekben, úgy a kath. intelligenciában is inkább ellenszenvet, mint rokonszenvet keltenek, mely inkább szétválaszt, mint egyesít, sőt mivel készek kíméletlenül támadni és terrorizálni azokat is, kik a szeretet és béke terén akarják ugyanazt a célt szolgálni, többet ártanak a kath. ügynek, mint azt képzelnünk tudják, mert én kijelentem, hogy a reviziót testvérelés útján nem akarhatom és mely nézetemet indokolja angyaliszív hercegprimásunk azon szép kijelentése, hogy „egyházamat nem féltsem, mert isteni alapítója velem van a világ végéig, de hazám ezen igéretét nem bírja”. — E szavak annyira magukon viselik a zsidó koholmány, rágalom és rosszakarat blyegét, hogy megsemmisítenék őket cáfolni. A cáfolattal maga Polgár plebános fog előállni. De ha már egyszer e tárgyalás tárgyunk vagyunk, meg kell emlékeznünk egy igen talpra esett cikkéről, mely „A néppárt ügyében” c. alatt a „Dunántúli Hírlap” vasárnapi számában jelent meg és merőben tévesnek jelenti ki némelyeknek azon okoskodását, hogy azon kerületekben, ahol megbízható katholicusok, de más párthoz tartozó orsz. képviselő van, néppárti jelölést fel állítani nem kell. Ellenkezőleg utanoznunk kell a németországi kath. contrumpártnak fényes sikerre vezetett eljárását és mindenütt, ahol csak lehet, meg kell alakítanunk a néppártot és a legközelebbi választásoknál néppárti jelölteket felállítanunk.

A delegációk véget értek. Ez alkalomból idezzük három bécsi lap nyilatkozatait, a melyek minden oldalról érdekes és hű világlátást vetnek a helyzetre. A „Vaterland” ezeket írja: „A delegacionális ülésszakot röviden így lehet jellemezni: Nem akadtak komoly nehézségek, azonban a tárgyalásoknál egy kissé lejjebb szállott, a mint egyáltalában a parlamentarizmus bizonyos, dekadenciájában szenved. Manapság ugyiszólva csak a konzervatív elemek övják meg a parlamenti élet erkölcsi komolyságát.” A „N. Fr. Presse” szerint a Kálnoky-Agliardi-ügy el lévén intézve, a liberális delegációk teljesen elfogulatlanul álltak szembe Goluchowski gróffal (!), — Végül a „Reichspost” közli, hogy a delegátusoknak adott második udvari ebéd bűnyagot nyújtott a magyar delegátusoknak az emlékedésre. A király ugyanis Zichy Nándor és Szapáry Gyula gróffokkal hosszasan és igen élénken beszélgetett és

különösen kitüntette a két államférfiut. Ilyen körülmények között a grófk könnyen tulthotik magukat azon piszkos támadásokon, melyeket a Lajtán-inneni és tuli sajtó intéz ellenök.

Szent László ünnepe. Liberális forrásból vettük és minden kommentár nélkül közöljük a következő értesítést a nagyváradai Szent-László ünnepéről: „Mint Nagy-Váradról jelentik, Szent László király nyolc százados évfordulóját tegnap egyedül a latin szertartású székesegyházban ünnepezték meg, hol két kath. intézet növendékein és a püspökségi káptalan uradalmi tisztikarán kívül csak csekély számú közönség jelent meg; sem Nagy-Várad közönsége, sem Biharvármegye nem érdeklődött a nemzet nagy királyának emléke iránt. A misét Schlauch bimbos püspök végezte, míg dr. Németh szent Lászlóról nagyszabású beszédet mondott. A püspök palotáján nemzeti színű lobogó lengett; a városban semmi jele a nemzeti kegyeletnek. Egyedül a „Tiszántul” s a „Szabadság” méltatják az évfordulót vezérekben.

Zsidó arcátlanúság. E hét elején az a hír járta be a lapokat, hogy Przemyslben (Galicia) kivégeztek 13 huszárt, akik egyik örösteröket agyonverték. A sovinszta sajtó közszéneket vette ezt a közsa hírt és nagy zajt csapott. A „Pesti Napló” pedig elküldte egyik munkatársát Przemyslbe, hogy tudja meg ott, mi történt. Galgóczy tábornagy azonban kijelentette, hogy tapintatlanság a Pesti Napló főszerkesztője részéről, hogy beavatkozik a hadsereg belső ügyeibe. Erre a „Pesti Napló” főszerkesztője a zsidó Vészi József sületlenségének és neveletlenségének mondta lapjában Galgóczy tábornagy eljárását. Ime, mire vetemedik a recepció megszavazása óta a zsidók arroganciája és arcátlanúsága! A mi különben a huszárok kivégését illeti arra nézve Krieghammer közös hadügyminiszter kijelentette Apponyi Lajos gróf előtt, hogy ez a hír valótlan és hogy a huszárok csak enyhe büntetésben fognak részesülni.

A mi nekünk is kellene. *Protestans Sajtó* címmel új könyvomat lap indult meg a fővárosban, Péntek Ferenc szerkesztésében. Az új könyvomat célja az, hogy gyorsan és alaposan tájékoztassa a napilapokat a protestáns egyház életéről, dolgairol s egyes esetekben az egyház felfogásáról. A protestánsok eredetileg egy protestáns napilapot akartak alapítani, de végre is a protestáns vezetők férfiak többségének az a felfogása győzött, hogy üdvösebb dolog csak arra törekedni, hogy a meglévő lapokat helyesen informálják az egyházi élet mozzanatairól.

KÜLFÖLD

Faure elnök és a szentelt víz. Egy liberális lapban olvassuk ezeket: Az e hó 24-én, Carnot halálának évfordulóján megtörtént, hogy Faure elnök elfogadta a neki nyújtott szentelt vizet és azzal keresztet vetett magára. Franciaországban a mely már a múlt század végén elérkezett oda, hogy eltörülte az összes létező vallásokat és az éz vallását emelte ezek helyébe, ez nem kis jelentőségű dolog. A köztársaság fejei aggódo gondossággal kerültek el mindenkori, hogy a létező vallások szertartásaiban nyilvánosan részt vegyenek, Grévy, a furfangos fiskális azokra a szertartásokra, a mikor az országából kivezett birokokoknak a süveget át kellett adnia, az Elysée egyik szobáját alakította át kápolnává, Carnot örökölte a kápolnát és megengedte, hogy ünneplés alkalmakkor miséket tartsanak benne; ő maga azonban passzív módon viselkedett minden vallással szemben Casimir-Périer nagyon rövid ideig maradt az Elyséeben ahhoz, hogy akár vallásos, akár heretikus érzelmeket lett volna alkalma tanusítani. Faure-nak abban a tényében, hogy a nyilvánosság előtt keresztet vetett magára, a Figaro határozott bátor-ságot lát és kijelenti, hogy bár az u. n. radikálisok

kárhöztaoi fogják ugyan, de minden jó érzés ember helyeselni fogja ezt a tettet.

Anglia. A konzervatív Salisbury-kabinet tagjai Dewonshiro hercegen, Chamberlainen, Hicks-Beach-on és Goeschonen kívül a következők lesznek: Belügy: Henry János. Hadügy: Brodrick. Indiai miniszter: Landsdowe. Ir államtitkár: Lorg. Kereskedelem: Courtney. Földmívelés: Chaplin. Postaminiszter: Derby. Salisbury a felsőház tegnapi ülésén kijelentette, hogy az új kormány most nem ad programot, hanem július 8-án vagy 9-én feloszlítja a parlamentet és új választásokat rendel el. Az összes pártok nagyban készülnek a választási harcra. A kormány reményli, hogy a választásokból 50—60 majoritással fog kikerülni. Az irok újra fel akarják venni a homerule küzdelmet a konzervatív Salisbury-kormány ellen. A miniszterek újból képviselővé való választása minden valószínűség szerint hétfőn lesz. A miniszterek legtöbbje már ki is bocsátotta választási manifestumát.

Olaszországban világraszóló skandalum történt a liberalizmus nagyobb dicsőségére. Cavallotti képviselő a „Don Chisciotte” c. lapban terjedelmesen és teljesen hiteles alakban közli Crispi miniszterelnök életrajzát. Elmondja, hogy Crispi egy házassági szerződést hamisított és bigámiában él; hogy Crispi, a híres hazafi, mikor 1891-ben megbukott, Rudini miniszterelnökkel szemben az olasz politika ellen áskálódott; hogy a Banca Romana hirhadt bűnpörében is szerepel mint bűnrészes és család; hogy legbensőbb barátai, miniszterek nyilvános csalók; hogy a francia Panamapörben szereplő Herz Kornélnek 50.000 lirért egy magas olasz rendjelet akart szerezni stb. stb. Ezen vádak mindegyike már magában véve is elegendő volna Crispi teljes megsemmisítésére. De Crispi nem hiába szabadkőműves. Kereken tagad, páholy testvérei támogatják nemcsak sajtójukban, hanem a kamarában is, a hol óriási szótöbbséggel bízzal szavaztak neki. Umberto király a vádak után is megölelte és megcsókolta Crispi-t. — De Cavallotti nem tágit, hanem az államügyesség elé viszi az ügyet. Rómában tegnapelőtt a királynét, midőn a Piazza Colonna előtt elkoszosított, ilyen kijáltásokkal üdvözölték: Eljen a királyné! Eljen Margherita! Le a királylány és Crispivel! — Nyonek történnek az egyesült szabadlív Olaszországban!

Portugália. Liszabonban most tartanak fényes ünnepek között és a királyné védnöksége alatt nemzetközi kath. nagygyűlést és ezzel kapcsolatban ünneplik a liszaboni születésű paduai szent Antal születésének 700 éves jubileumát.

Telefon-jelentések.

Budapest, jun. 27.

Perczel Dezső belügyminiszter ma Miklós Ödön államtitkár, dr. Chyzer Kornél osztálytanácsos, Márkus alpolgármester stb. kíséretében megsemmisítette a *köbányai sertésűzést* ellen tett intézkedéseket és azon meggyőződést szerete, hogy az óvintézkedések szigoron végrehajtottak. Felmerült az a kérdés, hogy a talaj megfertőzése megakadályozása céljából nem kellene-e az elásott állathullákat vegyi uton megsemmisíteni. Dr. Chyzer osztálytanácsos és Gebhardt főorvos véleménye szerint ez szükségtelen mert a hullák nem fertőztetik meg a talajt.

Pest megye közigazgatási bizottsága ma tartott ülésében 1000 frót szavazott meg a *leőgött szentendrei gör. kol. templom felépítésére.*

Budapesti értéktőzse.

Budapest, június 28.	
4 száz. aranyjárdék	123-25
Koronamentékű járdák	99-20
Magyar regule-kürt, kötvény	101-25
Magyar földterem. kötv. 4 száz.	98-80
Tízsa és szegedi nyereménykölcsön 147.-	
I. Hazai tak. pénztár	100.-
Magyar földhitelintézet	101.-
M. tönztár. közp. jelz.-bankja	102-75
Rimamurányi-salgótarjáni vasmű 290-75	
Schlick-féle vasutótele és géppár 273.-	
Budapesti villamos városi vasút 355-50	
Bazilika sorsjegy	7-50
Bésvárosi nyereménykölcsön.	175.-
„Jó szív” sorsjegy	3.-
Magyar vörös-kereszt sorsjegy	10-40
Olasz vörös-kereszt sorsjegy	12-50
Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	18-10
Arany cs. és fir. vert	570
Arany. osztrák vagy magy. 8 frtos	9-63

TÁVIRATOK.

Bécs, jun. 28. (Ered. táv.) Ő felsége ma reggel 6 órakor Korneuburgba utazott, a hol megszemlélte a vasúti és táviró ezredet. A király ezután megtekintette az épülő Albrecht-kaszármányt és 10 órakor visszatavazott Bécsbe. — Ő felsége a kladnói árvízkiárusultak javára 2000 frtot adományozott. — A képviselőház mai ülésén olyan kevesen jelentek meg, hogy a ház három óráig határozat képtelen volt. Az elnök ezért felszólította a képviselőket, hogy szorgalmasabban vegyenek részt a tárgyalásokon.

Triest, jun. 28. (Ered. táv.) Ma itt és Polóban V. Ferdinánd császár és király halálának évfordulóját alkalmból ünnepélyes gyászistentiszteletok voltak.

Róma, jun. 28. (Ered. táv.) Malogola Hamilkar bitoros, fermói érsek meghalt.

(Malogola Hamilkar 1840-ben született Modenában. 1876-ban II. Pius pápa ascóli püspökké, 1877-ben pedig fermói érsekké nevezte ki. Bilhorossá XIII. Leo pápa 1893-ban krealta.)

London, jun. 28. (Ered. táv.) Az osztrák-magyar s ogélyzö egy let és a magyar jótékony sági egy let szokásos évi bálünnepélye tegnap este volt és igen fényesen sikerült. Ott voltak többek közt: Deym gróf osztrák-magyar nagykövét, a nagykövetség személyzete, a főkonzulok, több nagykövet és miniszter, Teock herceg, Koburg Fülöp herceg, Fleisch herceg és neje, a lord-mayor stb.

Szófia, jun. 28. (Ered. táv.) Az itteni orosz-barátok Lukánovot, Cankov vejét Konstantinápolyba küldték, hogy Nedidov orosz na r ykóvet támogatását kérje a macedonitai jellében. — A felkelés valószínűleg a bulgár kormány bukását fogja okozni. Törökország ugyanis je gyzékét küldött a bolgár kormányhoz, a miért ez a felkelők ügyével rokonszenvez, és hír szerint az idegen államok képviselői instrukciókat kapnak a török je gyzék támogatására. — A macedonitai bizottság pénzt és fegyvereket gyűjt Bulgáriában és állítólág Deso v pénzügymiszter is 600 frankot adott. — Törökország szigorú intőzke déseket tett a bolgár határon.

Odessza, jun. 28. (Ered. táv.) Számos bulgár-omigráns innon Szerbián-korostül Macedóniába utazik, hogy részt vegyenek a felkelésben.

A „Ferenc József” nőnevelőintézet záróünnepélye.

Helyes tanítási rendszernek csak az nevezhető, a mely nem csupán a szellem szükségleteit elégíti ki, hanem, a mi a legfőbb, az iskolát a vallásos és hazafias érzések tüzhelyévé teszi, a hol a növendékek a legmaradandóbb benyomásokat szerzik meg a vallásos nemzet nagy családi hagyományából, örömből és bánatából s a hol fölfeszítetik, hiven, gondosan ápoltatják a gyermek fogékony lelkeben az egyház és nemzet nagy egységéhez való szoros hozzátartozandó ságnak érzete és tudata, a melynek segítségével az után fölfoghatja, megértheti és átértheti, hogy mik

voltak azon nagy és lélekemelő motívumok, a mikért a letűnt nemzedékek küzdöztek, buzgón imádkoztak, szenvedtek s ha kellett, elvérezték.

A szellem sokoldalú kímvelése, a vallásosság és hazafiaság ápolása, fejlesztése rendeltetébe az iskolának. Hogy az irgalmas növények feladatukat jól felfogták, fényesen bizonyítja a vezetősük alatt álló székesfejevári „Ferenc József” nőnevelő intézettel kapcsolatban lévő róm. kath. polgári leányiskola záróünnepélye, a mely díszes közönség előtt tegnap délelőt folyt le a lehető legfényesebb eredménynyel.

A 27 pontból álló gazdag programm ügyesen megválasztott szavaltókból s énekekből állott, a melyeknek mindegyikét feltétlen magasztalás illeti. Fénypontjai voltak az ünnepélynek Várady Antal melodrá mája: „Rákóczy Ezerne Rodostón”, a melynek ügyes előadój a, Reider Ilona mely érzéssel, sok technikai ügyességgel szavalta a gyönyörű szép költeményt. Méltán dícséretet érdemel még Kumpis Ilona, a ki meglepő készséggel szavalta Inezódynek „A nővér” című költeményét. Magasztalás illeti továbbá Szabó Mária t, a ki Kaloocsy Alán „Szent László nyolcszázados ünnepén” című alkalmi költeményét adta elő nagy hatással.

Az énekrészek is feltétlenül jól sikerültek. Vida Dező énekmeister fíradozásának szép eredménye volt. Nagy hatást keltett s legjobban tetszett Kampis Ilona két szép solószölete. Erőteljesség, iskolázottság, ügyes hanghordozás, a legnagyobb nehézségeknél könnyed legyőzése jellemzik a két remek szóló előadását.

A záróünnepély befejeztével Szuhorics Jenő c. kanonok intézeti igazgató egy szép beszédben megköszönte a nagyszámu közönség megjelenését, a tanítóknak és növendékek fíradozását s aztán egy ismeretlen főpap bőkezősége folytán hat aranyot osztott szét az egyes osztályok legjobb tanuló i között. E kitüntetés jutalomban részesültek: Balázs Szidónia (I. o.), Pollasek Anna (II. o.), Herdek Karolin (III. o.), Dieballa Erzsike (IV. o.), Arany Ilona (V. o.) és Schlamadinger Mariska (VI. o.)

A fényesen sikerült záróünnepély után az előkelő közönség a kézimunkák, rajzok, majolika, porcellán-, fa-, selyem-, aquarell- és olajfestmények kiállítására két termét töltötte meg zsűföletéssel.

A kiállításról csak elismeréssel szólhatunk. A kézimunka minden nemé képviselve volt a lehető legszebb produktumokkal. Különösen kiváltak a sok közül Kampis Ilona és Pauer Lujza nagy gonddal készített csinos kötényei, Regéczy Gizella remek perza szőnyege, Schleicher Mariska, Moenich Jolan, Szöllösy Margit, Orbán Mária, Liebhardt Anna asztalterítői, Kaltenecker Irma ablakdíszje, Kubik Vilma cimbalmotakarója, Molnár Ilonka, Schleicher Mária, Kégl Mariska és Braun Paulin asztalfutói, Márkus Ilona törülközői, Szemerey Margit zsebkendői.

A fehérneműek készítésében a legszebb előmenetelt Schlamadinger Mariska, Kégl Mariska, Brandtweiner Hilda és Kreutz Karolin tettek. Faieser Karolin és Szigray Erzsike halózott butortakarói dícséretet érdemelnek.

A rajzok és festmények kiállítására nagy élvezetet nyújtott a nézőknek. A képfestésben Kaltenecker Margit, Füstér Irén és Pisky Paula váltak ki; a fafestést Quirini Blanka, Kubik Vilma, Szemler Erzsi, Regéczy Gizella, Szukovszky Irén és Keressey Margit kultiváltak szép eredménynyel. Kiváló figyelmet érdemelnek Kubik Vilma nagy gonddal és még nagyobb szorgalommal festett tükröi s szanyag-hálója. Igen szépek voltak Dieballa Erzsike és Kégl Mariska krétarájai, Grundbeck Irma és Gizella majolika produktumai stb. Széval a kiállított tárgyak mindegyikéről csak elismeréssel lehet beszélni s dícséretet érdemelnek a növendékek, de különösen a tanítóknak: S. Avelin, Hiacinta, Pancreatia, Anselma s Ebner Elizka, mint a kik időt s fíradóságot nem kímélve, tanítványaikkal a lehető legszebb eredményt érték el.

A délelőtti ünnepélynek igen szép s nemes élvezetet nyújtó folytatása volt a délutáni zongora vizsga, a melyen 14 tanítvány mutatta be az évi munkódésének szép eredményét. Námegy Mariska, Leeb Erzsike, Kisasszonyok- és Aujedzky Adolf mint mesterek öröndhetnek fíradozásuk sikerének. (K.)

Városi és vidéki hírek.

— József főherceg szemleuton. József főherceg, a ki tudvalevőleg jelenleg szemleuton van, f. hó 25-én zjöl 12 órakor — mint lapunknak jelentik — Nagybnyedre érkezett. A magus vendéget a pályaudvaron a főispán, a polgármester és nagyszámu közönség fogadta. 27-én délelőt a főherceg a honvédség teljes szemlélet tartott s a tapasztaltak felett fejtes megelégedését nyilvánította. A villásreggeli után József főherceg tovább utazott Déva felé, a hol a délutáni órákban érkezett meg. Itt Hunyadvármegye tisztikára, a járás hatósága és a polgárság nevében Szentkereszty György báró főispán üdvözölte. A főherceg válaszában örömet nyilvánította a felett, hogy o szép megyét ismét felkereshette és kegyesen fogadta a tisztelgők hódolatát. A bevonulás után ő fensége meglátogatta a várhegyet és onnan élvezte a gyönyörű kilátást. A főherceg elragadtatással nyilatkozott Déva fejlődéséről.

— József Ágost főherceg levele Fejérmegyéhez. Huszár Ágoston Fejérmegye alispánja annak idején Fejérmegye közönsége nevében üdvözöl levelet intézett József Ágost főhercegehez azon alkalmból, hogy a főhercegnek fia született. József Ágost főherceg most válaszolt e levélre és válasza bizonyára országszerete öröndetes viszhangot fog kelteni, mert kitűnik belőle, hogy a horeeg nemesak méltó fia a magyar főhercegnek, hanem hogy fiát is Istenhez és a trónhoz hí hazafivá óhajtja nevelni. A főherceg levele így hangzik:

Nagyságos Alispán Ur! Kérem szíveskedjék Nagyságod, ugy saját, mint nóm részéről a legbensőbb köszönetünket, Fejérvármegye t. közönségének tolmácsolni azon igazán megható üdvökvánatainkért, melyeket fiam születése alkalmból átkülden i szíveskedett. Iparkodni fogok fiamat egy igaz, Istenéhez és a trónhoz hí hazafivá nevelni. Fogadják szeretett szülőföldem és lakói iránt való legbensőbb vonzalmam kifejezésével párosult köszönetemet. Kelt Brünnben, június 26-án 1895.

József Ágost, főherceg.

— László főherceg aranygyapjas vitéz. László főherceg tegnap, esütörtökön ünnepelte neve napját. A gratulánsok sorában talán a legelső ő felsége a király volt, a ki a fiatal főherceget ez alkalmból az aranygyapjas rend vitézévé nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap tegnap i száma így közli: „O császári és apostoli felsége f. évi június hó 24-én kelt legfelső kézírátával, László főherceg ur ő cs. és kir. fenségét az aranygyapjas rend vitézévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.” A főherceg novenapja alkalmból, — mint lapunknak Alesuthról írják, — hálaadó istentisztelet volt tegnap az udvari kápolnában, melyen József főherceg családjának Alesuthon időzö tagjai és az uradalmi tisztség vettek részt. Az uradalmi tisztség jókvánatait mise után Libits Adolf kir. tanácsos, jószágigazgató tolmácsolta László főhercegnek.

— Péter és Pál ünnepén, midőn minden kath. hívőben felnyílt az anyaszentegyház látható feje, a vatikáni fogoly a római pápa iránt való törhetlen ragaszkodás, szeretet és ósszetartás érzete, dr. Steiner Fülöp megyéspüspök ünnepélyes és nagymisét mond a székesegyházban, mely alkalommal egyszersmind „Te Deummal” zárják be a szeminárium i tanévet is. Másnap, azaz vasárnap reggel a megyéspüspök Biára megye, hol a bérnalis szenttségét fogja kiosztani. Hétfőn, kedden és esütörtökön pedig a theologiai tanfolyamot végzett növendékeket fogja pappá szentelni. Szerdán d. e.

10 órákor lesz a püspöki palotában az új növendékek felvétele. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a növendékpapság évről-évről vizsgálatai tegnap délelőtt értek véget, melyek a növendékek díszes elhaladásáról tettek tanuságot. A vizsgákon a megyéspüspök is részt vett a káptalanával együtt.

— **Közsülés a városnál.** A városi törvényhatósági bizottság tegnap délelőtt tartotta június havi rendes közgyűlését Fiáth Miklós báró főispán elnöke alatt.

A napirend előtt Kováts István bizottsági tag szólalt fel s kérdi a polgármestert, hogy a zárszámadás tárgyalása alkalmával felemlített abbéli észrevételére, hogy a hiteles mérleg emim befolyt 246 frtból befizetett 113 frton kívül miért nincs kiintézve a hátralék összeg. Havranek József polgármester nyomban felhozta a főkönyveket és kimutatta, hogy téves bevezetés s így utólagos helyreigazítás történt. Hátralék nincs. Ezután Pénzes Imre b. tag kérte a főkapitányt, hogy a szénaterről távolítsa el a kőboregényeket. Soidel Lajos rendőrfőkapitány kijelentette, hogy ez már megtörtént. Ezután elnöklő főispán részvétellel emlékezett meg hantosi Kiss Mihály és Liszits István bizottsági tagok haláláról s indítványozta, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvével fejezze ki részvétét. A közgyűlés egyhangulag az indítványt elfogadta. Következett a napirend.

Tóth István főjegyző jelentette, hogy Liszits István b. tag elhunytával több albizottságban egy állás üresedésbe jött. Kéri a választást megejteni. Kováts István b. tag megjegyzi, hogy a közgyűlési állás megüresedését 8 nappal a közgyűlés előtt hirdetni kellett volna, ez nem történt meg, a választás nem ejtendő meg. A közgyűlés ugyanilyen értelemben határoz. Az iskolaszéki tagsági állásra közfelkiáltással, a központi választmányba pedig nagy szótöbbséggel dr. Saára Gyula b. tag választatott meg. — A járművekről szóló szabályrendelet tudomásul vétetett s f. évi augusztus 1-én életbe lép. Helyesléssel fogadtatott a tanács előterjesztése, hogy a székesegyház toronytetőjének javítási költségei a várost terhelik. Havranek József polgármester megjegyzi, hogy ajánlatos lenne a székesegyház alsó részének a tatarozása is. A költségvetést a főmérnök elkészítette, a közgyűlés felvette a jövő évi költségvetésbe. A budai- és apáca-utca járdájának aszfaltozását illetőleg Soidel Lajos főkapitányt bizta meg a közgyűlés, hogy az ottani lakosokkal lépjen érintkezésbe. A tanács betörjesztette a rózsá-utca alagatornázási tervezetét és költségelőirányzatát. Havranek József polgármester kéri az utca rendezését jövőre használni. A közgyűlés ugyanilyen értelemben határoz. — A helybéli szt. Ferenc-rendieknek a szokásos széna alamizsna kiadatott. Almássy Ferenc és János „János futási tanya” bérlők kérték, hogy a tanyajuk mellett levő 11 drb. lapos mezei földet 400 frt évi bérért 12 évre bérbé vehessék. A tanács javaslatát, mely szerint a földet csak 3 évre adják bérbé, a közgyűlés elfogadta. A nádor-utca öntözésére tett intézkedést jóváhagyta a közgyűlés. A városi vezető tanítóknak a korpótlékra vonatkozó kérelme teljesített. A jegyzőkönyv hitelesítése után a közgyűlés fél 11 órákor véget ért.

— László főherceg bérmlákozása.

László főhercegnek holnap, szent Péter és Pál apostolok ünnepén kellett volna felvennie a bérmlás szentségét és e célból dr. Steiner-Fülöp megyés püspök Alcsuthra szándékozott menni. Minthogy azonban Klotild főhercegné asszony jelenleg Angliában időzik, a hol szerdán jelen volt Orleansi Ilona és az aosztai herceg esküvőjén, a bérmlást rövid időre elhalasztották.

— **Iskolaszéki ülés.** Az iskolaszéki testület tegnap délután 2 órákor a Laghy

Dezso elnöke alatt ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a Bardón József elhalálozása folytán megüresedett vizvárosi vezértanítói állás betöltése volt. A multróki ülésen a hármas kijelölésben egyezvén meg a kandidálandók megválasztása képezte tulajdonképpen az ülés tárgyát. Az első szavazásnál Szirbek József tanító 11, Gyurtsik Márton 10, Szabó János pedig 1 szavazatot kapott. Abszolút többséggel egyiknek sem lévén, újra szavaztak. Ekkor Szirbek József és Gyurtsik Márton 12—12 szavazatot kapott. Elhatározták ekkor, hogy egyenlő minőségben legyen a tanfelügyelő elé terjesztve. A 3-ik helyre 22 szavazat érkezett be, ezek közül Szabó Jánosra 12, Nyéki Jenőre 9 esett, egy szavazó-lap üres volt. Így tehát a 3 vezértanító jelölt: Szirbek József, Gyurtsik Márton és Szabó János.

— **Uj ügyvéd.** A székesfejérvári ügyvédek száma egy szorgalmas fiatal ügyvéddel szaporodott. Ugyanis dr. Csöppönszky Mihály, ki Farkasdy Dezso helybéli ügyvédnél volt gyakorlaton, f. hó 25-én tette le az ügyvédi vizsgát kedvező eredménnyel a budapesti ügyvédi vizsgálat bizottság előtt. Modját, mint értesültünk, Kossuth-utcai házában logközelebb megnyitja.

— A palota külvárosi kath.

főlkör f. hó 29-én, holnap d. u. 4 órákor saját helyiségében (Kestyelik-féle vendéglő) gyűlést tart, melyre a kör tagjait ez uton is meghívja az ölnökség.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Bruzsa Gyula székesfejérvári pénzügyigazgatósági gyakornokot díjas gyakornokká nevezte ki.

— A választók névjegyzéke e.

lapunk legutóbbi számában megjelent híreinkre vonatkozólag tudósítónk utólag azt jelenti nekünk, hogy tévedett, mert a v. boglári kántortanító nem a f. évi, hanem a *mult évi* választóajstromot kérte a jegyzőtől s a jegyző ezen mult évi lajstrom kiadását tagadta meg. Ezek után meg kevésbé értjük, mily eimen tagadta meg a jegyző a mult évi lajstrom kiadását? Vagy talán meg akarják akadályozni a f. év és a mult évi névjegyzékek összehasonlítását? Talán attól tartanak a liberális urak, hogy ezen összehasonlítás egy kissé *kompromittálhatná* őket?

Uj misés. Komócsy István pécesegyházmezei áldozópap f. hó 30-án vasárnap d. e. mutatja be első szent misé-áldozatát az Urnak fényes papi segédlettel. Manuduktora Prifach József nagypópst, pápai prelátus lesz, az ünnepi szónoklatot Knezits Pál hitoktató tartja. Miso után az ifju pap szent áldásában részesíti a hívőket.

— **Érdekes esküvő** lesz július 8-án a francoiországi Rouenben. Ezen a napon fog ugyanis Kubik Ferenc kötszerész, Kubik János székesfejérvári keztüés öcsese örök hűséget esküdni Furon Ilona kisasszonynak, Furon né roueni kötszerész leányának. Kubik Ferenc már 6—7 évvel hagyta el szülővárosát, bejárta Németországot és Angliát, majd pedig Rouenben telepedett meg, a hol most családot alapít az esküvő után átvesszi anyósa üzletét. Kubik János ur holnap este utazik Rouenbe, öcsese esküvőjére. Az ifju pár az esküvő után Rouenben marad, a jövő évben pedig hazalátogat, megtekinti a milleniumi kiállítás és néhány napra Székesfejérvárra is eljön.

— **Egyházi hir.** Streicher Péter helygészi (Tolnán.) plebános esperessé nevezett ki.

— **Záróvizsgák Moórrott.** F. hó 25-én folytak le Moórrott az elemi iskolákban a záróvizsgák. Délelőtt 4, 5. és 6-ik

osztály, délután pedig az ujlaki 1. és 2-ik osztály állotta ki a vizsgát szép sikerrel. A vizsgákon elnöklő Jankó Ede kerületi esperes megelégedését fejezte ki a jó eredmény fölött.

— **Véglegesítés.** Fiáth Miklós báró főispán Kókali József utbiztos ezen állásában véglegesítette.

— Rendkívüli ülés a városnál.

A városi közigazgatási bizottság ma d. e. 10 órákor rendkívüli ülést tartott Fiáth Miklós báró főispán elnöke alatt a Tremkó-Balogh-féle építési ügyben. Tremkó Ferenc Széchenyi-utca 2-ik sz. alatt lakó vendéglős építési engedélyt kért. Szakvélemény alapján a tanács az engedélyt megadta. Erről Balogh Lukács, Tremkó szomszédja, értesült s kifogásokat adott be, mely szerint a terv nem felel meg a szabályrendeletnek. Erre Fittler Béla tiszti ügyész, Vinkler Vilmos és Rózsza Ferenc építőmester szakértők jelentik, hogy az építkezés a szabályrendelettel nem ellenkezik. Balogh Lukács tehát panaszával elutasítván a közigazgatási bizottsághoz felelbeztet, mely színtén elutasította. Balogh Lukács felelbeztet a miniszterhez, a ki a tervrajzot bekérvén megváltoztatta a két fórum ítéletét s Tremkó kötelezi a Balogh Lukács háza felé eső részen, a meynyiben építés történt, a szabályok értelmében tüzfalat emelni. Ugyanily értelemben határozott ma a bizottság is.

— A pozsonyi szt. Ferenciek

tornya. A pozsonyi szt. Ferenciek főnöke mintegy két évvel ezelőtt teljesen góth stíliu tornyának renoválása céljából a miniszteriumtól 2 évi gyűjtésre engedélyt kapott. A gyűjtést 5 rondtag végezte s összegyűjtöttek: Majtényi Szilveszter 6360, Milley Vendel 2250, Hovád Zefirina 1324, Kiss Pongráz 4766 és Németh Gábor 3800, összesen 18,500 frtot, a melyhez hozzácsatolva az előjárásához beérkezett 3269 frtot, a főösszeg kitesz 31,769 frt. 34 kr. Ezen adománnyal szemben az eddigi kiadás: fuállvány 5096 frt 35 kr., kömvésmunka 1277 frt 28 kr., rajzoló 88 frt, villámhárító 40 frt 60 kr., egyéb munká 321 frt 67 krn, összesen tehát 5829 frtra rug. A további munkálatra marad 15,940 frt 34 kr. Ezen összeg azonban korántsem elégséges, mert a renováltatás mintegy 36000 frtot igényel. A rondfőnök az eddigi adományokért köszönetet mond s egyuttal újabb adakozásra kéri a célra a hívőket. Adományokat lapunk szerkesztősége is elfogad.

— **Pincetűz.** Moóri levelezőnk írja, hogy ott f. hó 25-én d. u. 6 órákor Neuhäuser Ignác kereskedő pincéjében tűz ütött ki. Neuhäuser Ignác egyik segédje ugyanis loment a pincébe s csapra vert egy spirituszszal telt hordót. Csapolás közben a spiritusz az égő gyortyalót tüzet fogott s nem is tudták eloltani mindaddig, míg az egész spiritusz és pálinka-készlet el nem égett. A kár mintegy 1000 frt.

— **Utász tiszti gyakorlatok.** A cs. és kir. 4. hadtesthez tartozó 1 vezérőrnagy, 2 törzstiszt és 13 főtiszt folyó évi július hó 15-től 21-ig Dunapentelén, Ráckeven, Dömsdön, Tasson, Lajos-Mizsén, Szalk-Szent-Mártonban, Dunaföldvárott, Duna-Vecsén, Soltán, Kun-Szt-Miklóson és Rác-Almásán utász tiszti gyakorlatokat fognak tartani.

— Liberális anyakönyvezetés.

Különösen liberális fogalma lehetett fontos állásáról Weisz Mayer dombovári izraelita anyakönyvezetőnek. Weisz ugyanis anyakönyvi kivonatokat adogatott ki oly időből, a mikor Dombovárott az izraeliták még nem is vezettek anyakönyveket. Sőt azt is megsejték Weisz Mayer, hogy olyan személyeknek is adott ki anyakönyvi kivonatot, a kik a helygészi anyakönyvbe voltak bejegyezve. Az anyakönyvezetőt e miatt többen feljelentették s a főszolgabíró elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot.

— **Korrepetitorulajánkok** egy helybéli és e téron jeles bizonyítványokkal rendelkező fiatalember 1—2 gimnáziumi vagy reáliskolai tanuló mellé. A gimnáziumba átlépni készülő realistákat a latin nyelvben is oktatja. Címe megtudható lapunk szerkesztőségében.

* **Kapus keresztetik.** Egy nőtlen, vagy özvegy férfi teljes ellátással, mint kapus keresztetik. Bővebbet a kiadóhivataltalban.

* **Egyházi szerek,** műhímzések, templomi és egyesületi zászlók, miseruhák keresztuti- és oltárképek, csillárok, fehérneműk, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szűts és Társ a a bibornok-érsek és Magyarország hercegprimásának udvari szállítót. Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket kívánatra bérmentve küldik.

Irodalom és Művészet.

— **A „Religio Vallás“** c. dr. Breznay Béla egyetemi tanár szerkesztésében megjelenő lapot melegen ajánljuk különösen a papság figyelmébe. Előfizetési ára egész évre 10 ft, mely összeg a szerkesztő címére Budapestre, VI. Bajza-utca 14. szám alá küldendő.

— **A „Herkó Páter“** kath. élelclap folyó évi 23. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szöveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára is már szokatlanul elterjedt élelclap olvasóink figyelmébe. A „Herkó Páter“ előfizetési ára egy évre 4, félévre 2 ft. Szerkesztője Markos Gyula, a Kath. Úrtizek ismeretes költője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendők. (Budapest, Zsibárus-utca 7.)

— **Megjelentek: Jézus Szentséges Szívének Hírnöke és Szűz Mária Virágos Kertje** gazdag, vallásos tartalommal, továbbá a „**Lányok Lapja**“ a megfelelő Történelmi Arcképcsarnok melléklettel. Az előbbi két folyóirat ára együtt véve 2 ft 30 kr, mely összeg Kaloocsa Tóth Mike Jézustársasági atya címére küldendő; a „Lányok Lapja“ előfizetési ára 4 ft. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Keeskeméti-utca 13. sz.

— **As Évszak** c. divat és kézmunka folyóirat f. évi 13-ik száma részletesen leírja s gazdagon illusztrálja a legújabb divatot, melyet divatlevelében nagyon költségesnek mond. Szépirodalmi mellékletében két szép költeményt s ügyes elbeszélést találunk. Az „Évszak“ szerkesztője Fájló Hentaller Mária, előfizetési ára egész évre sárga kiadásban 6, zöld kiadásban 4 ft. Kiadóhivatal: Budapest, Gríll Károly könyvkereskedése Dorottya u. 2. sz.

Közgazdaság.

A vetések állása.

A „**Köztelek**“ c. köz- és mezőgazdasági lap nemrégiben felszólította olvasóit, hogy a vetések állásáról kimerítő tudósítást irjanak. A felszólítás eredményre vezetett s most közli az idézett lap az ideai termés kilátások részletes leírását. Eszerint az őszi gabonából országsszerte csak közép termésre számíthatunk. A kései vetés, a lassu tavaszkodás s a gyakori esőzések különösen a rozsnak és búzáknak nagy hátrányára volt. A tavaszi gabonák közül egy növény termése sem üti meg a közepes mértéket, sőt az árpa jóval azon alul fog maradni. A tengeri a beállott gyakori esőzések következtében szép reményvel bíztak. A gyök és gumós növények közül a cukor- és takarmányrépa dacára a rovarok pusztításának s a kétszeri vetés szükségességének szépen fejlődik. A burgonya jó közép-termésre nyújt kilátást. A takarmánytermés általában jó lett volna, ha a tulságos sok csapadék következtében el nem iszapodott volna a növényzet. A mezőgazdasági munkák s a vízszotyok a tömeges kívánódás következtében részben beütköztek.

Az eddigiekben termés kilátásaink általános képét nyújtottuk, a következőkben a Duna jobb partján fekvő megyék gazdasági állapotainak adjuk részletes leírását.

Fejérmegyében az őszi vetések-ből közepes termést várhatunk. A rozs a nagy hó alatt kipállott és megtrtkult, átlag 7 q-t remélhetünk. A reppce közép-termést ígér. A tavaszi vetések közül az árpa ritka, gazos s üszög által megtámadott. A zab fejletlen a késői vetés miatt. A kukoricát is nagyon későn vetették, helyenkint drótféreg pusztít, máskülönbön jól fejlődik.

A gyök és gumós növények közül a burgonya kevés kivétellel bő termést ígér. A répát sok helyütt kétszer kellett ugyan vetni, de úgy a megmaradt első, valamint a második vetésű erőteljesen fejlődik s jó termésre nyújt kilátást. A takarmányrépa szintén jó. Megyénkben a takarmánytermés kielégítő, sőt némely helyen az esős időjárás következtében mennyiségre kitűnő, minőségre nézve gyenge. A folytonos esőzések miatt a betakarítás meg volt nehezítve. Mindezekhez hozzájárul még, hogy Fejérmegye, eltekintve csekélyebb jég és rovarkároktól, elemi csapások következtében kárt nem szenvedett. A munkabérek megdrágultak.

Veszprém megyében az őszi termések közül a reppce rosszul telelt, 4–5 q. termés várható. A buza jobb, mint a rozs, a mely általában véve ritka. A gyom és a rovarok sok kárt okoztak. A tavasziak közül az árpa gyenge, a zab valamivel jobb; a tengeri még fejletlen, de jó kilátással bíztak. A gyök és gumós növények a sok eső és víz által több helyen szenvedtek, a burgonya ezen helyeken kiveszett. A cukorrépa még nagyon fejletlen. A takarmánytermés kielégítő. A munkabér rohamosan emelkedett. A jégeső igen sok kárt okozott.

Tolna- és Somogy-megyékben a buza sok helyütt megdült, a téli huzamos hónymás sok kárt okozott. Buzából 7–8, rozsából 4–5 q. termést várnak. Somogy-megyében a tavasziak nagy részét jól állanak, Tolnamegyében azonban a legtöbb helyen nagyon elmaradtak. Az árpából 7–9 q-ra, a zabból 6–8 q-ra számítanak. A kukorica nagyon szép, a komló jó, egészséges, most van virágzásban. A kender jó terméssel bíztak. A gyök- és gumós növények közül a burgonya mindenütt jó, a cukorrépa dacára a kétszeri vetésnek, erősen fejlődik, a takarmányt nagyon sok kár érte, mert az esős időjárás épen a takarítás idejében következett be. A jégeső e megyékben sok gazda termését tette tönkre.

A Duna jobb partján fekvő többi megyékben a vetés általában véve jól áll s közepes termést ígér. Különösen szép a kukorica és burgonya, a mely növények termése a lehető legjobbra kinálkozik. A búzában és rozsnak nagy kárt tettek a gyakori esőzések, iszaposá tették a talajt, vagy megdöntötték, elgazosították a szépen fejlődő gabonaműveket. A most uralgó hűvös időjárás még inkább késlelteti az aratást, mely az ideai kései vetések következtében úgy sem történhetett meg, a rendes időben.

A földmívelésügyi miniszteriumnak június hó 15-éről keletezett hivatalos termésbecslését F. E. a Duna jobbpartján fekvő megyékre vonatkozólag a következőkben közli: búzával be van vetve 1,008,618 kat. hold, várható 7,948,625 mm. termés, 1894-ben termett 8,805,772 mm.; rozssal és kétszeresszel 455,955 kat. hold van bevetve, a várható termés 3,435,357 mm., 1894-ben termett 4,547,906 mm.; árpával 469,442 kat. hold van bevetve, a várható termés 3,085,219 mm., 1894-ben termett 3,854,406 mm.; zabbal 311,525 kat. hold van bevetve, a várható termés 2,037,215 mm., 1894-ben termett 2,307,733 mm.

A hivatalos termésbecslés adatai közül csak a buza nézve vannak kétélyeink, a mely terményben a hivatalos becslés majd-

nem ugyanannyit remél, mint tavaly, noha a rozsa nagyobb mérvű fellépése, a bujább vetések megdöleése okvetlenül jelentékenyen csökkentette a termést.

Szédelgő gabonátügnökök.

Hogy mily szédelgések történnék a teljesen zsidó kézben levő gabonátüzdén, azt megdöbbenően bizonyítja az, hogy a múlt napokban a következő u. n. kötések történtek a tőzsdén: Elkelt 3000 mm. u. j. z. b. szept.—jan.—ban szállítva 635 ft és 2000 mm. u. j. rozs aug.—dec. szállításra 650 frton. Ezen eladások nem jelentették be a tőzdejegyzéseket eszközöl bizottságnak. Ugyanekkor u. j. rozs elkelt jul.—aug.—ra Budapest távolságában 582½ frton, az őszi rozs jegyzett 578 ft pénz, 579 ft áru, a készáru rozs jegyzett hivatalosan 533 frttól 570 frtig. Uj rozs tavaszra. tehát márc.—aug.—ra 1896-ra kapható lévén, a prolongáció ószról tavaszra 35 krót, tehát a fenti őszi rozs áránál a tavaszi rozs jegyzett 613 pénz. 614 áru, az őszi rozs jegyzett 578 ft. Ime, a zsidó piócák már adják-vevzik a még le sem aratott gabonát és tekintet nélkül az aratási kilátásokra, ismét ök határozásák meg és szállítják le család módon a gabona árát! És a liberális kormány még mindig a tőzsde pártján van, még most sem ismeri el a tőzsdereform jogosultságát! Vakulj magyar!

— **Vizsgálatok az italmérvő és elárúsító üzletokban.** A belügyminiszter elrendelte, hogy a szesz italok kímérésével és kis mértékben való elárúsításával foglalkozó üzletokban a rendészeti hatóságok által tartandó vizsgálatokról vizsgálati ivek vezetessenek, hogy azok rovatainak kitöltése által a tartott vizsgálatok megtörténtéről bármikor meggyőződés szerelhető s az elrendelt intézkedések foganatosítása ellenőrizhető legyen. Ily vizsgálati ivek vezetése a pénzügyi hatóságoknak is kötelességévé tétetett. Eljen a papír- és tintapuszító liberális bürokratizmus!

— **A sertésvész,** miután a kőbányai sertésállománynak több, mint felét tönkretette, a vidékre huzódott s ma már az ország minden részében pusztít. Sajnos, e nyavalyától a mi megyénk, a mi városunk sem ment. Naponkint fordulnak elő a sertésállományban megbetegülések, sőt elhullások is. Igy pl. Székesfejérvárt az elmúlt éjjel csak a rác-utóban mintegy 10 sertés hullott el. Ma már a sertés piacot betiltották. Huszár Ágoston alispán ez ügyben a következő intézkedésekre hívta fel a fősolgabirákat:

A sertések között felmerült gyakori megbetegedések és a vármegye egy községében már fellépett sertésvész terjedésének meggátlása céljából rendelem a következőket: 1. Oly községekből, a hol a sertésorbáncnak, vagy sertésvésznek csak egyetlen esete is merült fel, sertésnek más községbe való elhajtása az utolsó elhullástól számított 10 napig tiltandó. 2. Sertésnek országos- vagy heti vásárokra való felhajtása az 1888. évi 141. t. c. 36. §. alapján betiltandó. 3. Sertésorbáncval terhelt községben sertésokról marhalevél kiadása tilos. Felhívom fősolgabíró urat, hogy ezen rendeletet pontos végrehajtására a községek elöljáróit szigoruan utasítsák s a végrehajtást ellenőrizzék.

Másrésztől pedig ugyanezen ügyre vonatkozólag a fősolgabírákat s a vasuti állatszomlőre kirendelt szakértőket a következő intézkedésre hívta fel:

1. A földmívelésügyi miniszter 38303. számú távirati rendelkezéssel sertésnek Fejérmegye területéről elszállítását és elhajtását megtiltotta. 2. Vezmentes községekből sertésnek azonnali levágás

céljából Székesfehérvárra, ugyszintén a vészmentes Sz.-Fejérvárról a vármegye nagyobb községeibe azonnali fogyasztásra kiadóló vasuton szállítást megengedte. 3. Sertősvásárok tartását megszerezte belittotta.

— **A bankár ur.** A „M—g” tegnapi száma egy igen édekes cikket közöl Hand Rezső pénzügyesről, aki jelenleg Bécsben tartózkodik s akit a fővárosi államrendőrség is jól ismer. Ez az ur ugyanis amellet, hogy egyike a legismertebb olyan embereknek, kik üzleteket azért kötnek, hogy áldozataikat kizsakmányoják s őket a végromlásba vigyék, ismeretes még onnan is, hogy ő volt Schwartz Samu ismert pénzügyesnek jobbkeze s vele együtt sok olyan stiklét vitt végbe, amelyek maradandó emléket szereztek neki a fővárosban. Mint értesülünk a főkapitányságnál az utóbbi időben többen kérelmeztek, hogy tiltsák ki ezt az embert a fővárosból. A főkapitány ezideig még nem döntött a kérdés felett. Ez a Hand pénzügyes volt az is, aki pár év előtt dr. Márkus Rudolf bécsi ügyvédet negyvenezer forint erőjéig becsapta. A szerencsétlen ember aztán ebből az ügyből kifolyólag diplomáját is elvesztette.

— **Az adony-szabolcs-paksi vasut** építésére Paks közösgének idején 100.000 frtot szavazott meg; de midőn a paksi vasuti indóház az eredeti tervtől eltérőleg, változást szenvedett, ill. a paksiak azt magukra nézve hátrányosnak látták, a 100.000 frt megadása iránt nehézségeket támasztottak. Így az ügy a belügyminiszter elé került, ki ezt megvizsgálván, a napokban döntött ez ügyben, és pedig úgy, hogy a törvényhatósági bizottság tavaszi rendes közgyűlésén hozott határozatot megváltoztatva, a vasut részére a 100.000 frtot megszavazó határozat érvényét fentartotta.

— **A papirforintok vége.** Junius hó 30-ával az egyforintos papirjegyek és a régi tizkrajcáros ezüstpénzek kimeunek a közforgalomból és csak a közpénztáraknál fogadtatnak el fizetés vagy beváltás fejében. Azért figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ezen a napon túl ilyen pénzeket el ne fogadjanak.

— **A dunántúli helyi érdekű vasut részvénytársaság** f. hó 26-án tartotta közgyűlését Szajbey Gyula országgy. képviselő elnöklete alatt. A lefolyt üzletév tiszta jövedelme 412.364 frt 66 kr. Az igazgatóság javasolja, hogy a tiszta jövedelemből fordíttassék a múlt évi július hó 1-én kisorsolt 95 drb elsőbbségi részvény beváltására 9500 forint, a további levonások után pedig az osztalékra jogosult 94.696 drb. elsőbbségi részvény után egyenként 4 frt 20 kr. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a felügyelő bizottság eddigi tagjait újból megválasztották.

— **A börzenedő.** A jövő évi költségvetés összeállítása alkalmából kötelességünknek tartjuk Lukács miniszter figyelmét felhívni azon eredményekre, melyeket a német börzenedővel elérni sikerült. Ez adót a múlt évben, mint tudjuk, emelték s akkor sokan azt jósolták, hogy az emelés az adóbevétel apadását fogja maga után vonni. Azonban mi történt? Májusban az adóból befolyt 3.312 ezer márká, azaz 1853 ezerral több mint 1894-ben. A folyó finánc év első két hónapjában az emelkedés mintegy 3.46 millió, mi egy évre számítva meghaladja a husz millió márkát. Bizonyára nem megvetendő eredményt lehetne ez adóval nálunk is elérni, főleg ma az alapítások és a börzeüzérkedés virágkorában. A börzeadójavaslat azonban úgy látszik nem akar napvilágra kerülni. A merkantilizmus ereje s azé a szemérmelton önzésé, mely bizonyos köröket vezet, úgy látszik, még mindig nagyobb, mint a közérdeké, mely ez adónem haladéktalan meghonosítását követeli. (k.)

— **Mütrágya.** (Hungaria mütrágya, kén-sav és vegyipar részvénytársaság jelentése, Budapest.) Az őszi üzlet rendszeresen, az eladási mennyiséget illetőleg állandóan kielégítő módon halad előre. Az árak semmiben sem változtak, mindazon által különösen szuperfoszfátokban mielőbbi javulást várnak, mivel úgy az algéri, mint az északamerikai nyersfoszfát termelők az utóbbi időben magasabb követeléseket támasztanak. Thomas-salakban magas százaléki gyártmányt keresnek; a fogyasztók az ilyet előnyben részesítik, mert a jelentékeny szállítási díj-különbözet folytán az eladók aránylag olcsóbban adhatják, mint az alacsony százaléku árut.

Jegyzéseink a következők:		
Kettős-szuperfoszfát	20—22%	6:10 — 6:50 frt
Prima-szuperfoszfát	18—18%	4:85 — 5:10 frt
v. ind. párolt esontliszt	4 1/2—35%	6:15 — 6:30 frt
Hoyermann-f. Thomas-salak	18—20%	3:65 — 3:85 frt
ugyanaz	30—25%	3:75 — 4:40 frt
Káilitrágya	20—25%	2:86 — 3— frt
Ammoniak-szuperfoszfát	10—13% — 3:5%	5:50 — 7:05 frt
Kénsavas-háli	90—96%	12:30 — 12:90 frt
Chilialétróm azonnali szállításra		12:20 — 12:50 frt
„ 1896. évi tavaszi „		12— — 12:25 frt
Az árak 100 kgonként szákkal együtt elegysuly tisztasuly gyanánt az egyes állomások távolsága szerint értődnek.		
Vaagálio I-a		3:05 — 3:15 frt
Vaagálio II-a		3:80 — 3— frt
Rőzgálio		34— — 25:64 frt
(100 kgonként 50 kgos hordókban Budapestben.)		

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket társztelik. Ne támogassuk bánrészességgel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel-

tet, de uton-utfele pellengérré állítja hitünket és arcul veri katolikus hitveinket.

Leiter Jakob ur örömetelt szívvel jelenti, hogy kedves családja egy új teggal szaporodott. A „Magyar Ujság” esütörtéki száma szerint Stefánia öz. trónörökösnek a multkor e szavakkal boesátá el Jókai Mórt, ki a nyáron Brüsszelbe megy: „Kivánom, hogy az én kedves a tyai v á r e s o m b a n igen jól éreze magát.” Atyai város: ez nyilván a német V a t e r s t a d t-nak sikerült magyar fordítása. Gratulálunk a fordítónak! — F. K. urnak, Sümeg. Köszönjük. — B. I. Csáktornyai. A jelen számból már kiszorult. — Tübbeknek A „Jüdische Blutmorde” (Zsidó vérgyilkosságok) címü könyvnek fordítása készul és még a nyár fclyanán fog megjelenni. —

Házeladás.

Egy csinos, új külvárosi ház, mely áll 3 szoba, 2 konyha, és éies-kamrából egy igen szép gyümölcsös kerttel együtt eladó, vagy bérbé vehető.

A ház még 9 évig adómentes.

Bővebb felvilágosítás a tulajdonosnál: Güzmalom-utca 5. szám alatt kapható.

AKTUÁLIS RÖPIRAT!

Épen most jelent meg:

Divat a mezőgazdaságban

irta: ifj. WENNINGER MÁTYÁS, urad. kasznár, gazdasági író,

mely behatóan ismerteti a divat káros befolyását a mezőgazdaságra; gyakorlati alapokon oknyomozólag tárgyalja az olcsó buza-kérdést; párhuzamban fejtegeti az állattenyésztés és hizlalás üzemet; rámutat a gazdatársadalomban mutatkozó bajokra, szóval felsorolja a gazdasági válságot előidéző körülményeket és megjelöli a kibontakozás irányát.

A röpirat ára **40 Kr.** 45 krnak előre beküldése mellett bérmentve.

Megrendelések

a „Keszthelyi Hírlap” kiadóhivatalához

Keszthelyre (Fő-utca 94.) intézendők.

STOWASSER J.

csász. és kir. udvari és hadseregi szállító, hangszergyáros

Budapest, II. kerület, Lánchíd-utca 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütő-hangszerek, kiténő erős hangu

cimbalmok

és azok alkatrészeiről nagy jkopes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tüztöltői, községi zenekarok és más zeneegyesületek felszereléséhez szükséges fuvó-vagy vonó-hangszerek a legolcsóbb árban s legelőnyösebb fizetési feltételek mellett.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Elpusztíthatatlan erős orgona-hangu harmonikáról küllön árjegyzék kérendő.

Templomi szövetek gyára.

Kitüntetve 1873.

Kitüntetve 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése

Bécs, VII. Zieglergasse 27.

Képviselő: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készítenek minden templomi ruhát, p. o.

Casulát, Vecsernye-köpenyt, Dalmatikát, Velumokat, Stólákat,

menyegzeteket, zászlókat stb.,

valamint egész **ORNATUST** a legkorrektebb kivitelben.

Templomi szükségletek.

Műhímezés.

Templomi ruhák.

FÜSTER IMRE

kárpitos és butorgyáros
Székesfejérvár, sas-utca 16. sz.

Ajánlja

30 év óta fennálló
dúsan felszerelt

BUTORRAKTARÁT.

SAJÁT GYÁRTMÁNY

háló, ebédlő, salon és uri szobák
berendezése művészi kivitelben
mindenkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő
alatt izlésesen, jutányos áron készíttetnek.

Antik, rokokó, barokk-stylü butordarabokat
saját rajzolóink tervei szerint faragnak.

Butartermeink bármikor megtekinthetők és a nagyközönség rendelkezésére állanak.

Párisi

Legszébb magyar divatlap.

Divat

Gyönyörű
fény-nyomatú
színes képek,
Egyszerű öltözétek
párisi izléssel.

Legújabb kézimunkák.

Takarekosság
izlés mellett.

csak „Párisi Divat”
egy évre 8 frt,
fél évre 4 frt,
negyed évre 2 frt.

szabásrajzok,
kézimunkák,
illusztrált regények.
Báli, menyasszonyi öltözétek.
párisi izléssel.

Angol costume-ök

Kimerítő magyarázat.

„Párisi Divat” a „Pesti Hírlap”-pal együtt:
egy évre 18 frt,
fél évre 9 frt,
negyed évre 4-50

Mutatványszámokkal szolgál a „Pesti Hírlap” és „Párisi Divat” kiadóhivatala váci-körút 78.

VINERO fal

száritó-pora

Kizárólagos szabadalom Ausztria-Magyarországra.

F. RANKL S. F. I. A.

németországi ipartesterek, szoba

festők és bútorgyártások részére.

Ninosztöbbé

nedves lakás!

mert Frankl-féle Vinero-porral azt azonnal szárított lehet lenni. Ezen száritó-por építmesterek, szobafestők és más szakemberek által széleskörösen kipróbáltatott nedves és száritomas falak ellen a legjobb és legbiztosabb szernek bizonyult.

Egy régen hiányzott szilkséget pótolva lakjuk és ezen ezilck jogomlásáért be kell ismerünk, ha szem előtt tartjuk, hogy a háztulajdonos mennyi kárt szenved akkor, ha nedves lakása több negyeden át teljesen áll, nem meri azt senki felvenni mert butorát sőt egészségét is kockáztatja; ezen a bajon i csomag Vinero-por van leírva segíteni.

Vinero egyszerű használatra és olcsóságra által tünik ki más száritók ellen, mert míg a cementtel való vakolás, aszfalt vagy szurokkal való beöntés, vagy más ily próbálatok, sok pénzkiadás, alkalmatlan munkával és az eredmény kockázatlással jár, addig ha esetleg áru Vinero-por egy sajtár ötött méz közé keverünk és véle csupán a nedves falat bemaszatjuk, bámulatos eredményt érünk el. Olyan lakásokat, melyek tulajdosok nedvesek, csak úgy lehet szárazzá tenni, ha a régi átnevesült vakolatot letöröljük és helyette Vinero-porral vegyített anyaggal vakoljuk be.

Tény az, hogy oly lakások, kik olcsó lakást bírtak, de a nedveség miatt már tiltottaknál válnak, már más lakás után néztek, előzőben Vinero-porral lettek figyelmeztetve és i csomag Vinero-porral bírták azt, hogy olcsó lakásukon újra megújítottatják. Csakis ezen külliménynek tulajdonosok, hogy Frankl S. F. I. A. Vinero-pora oly gyorsan elterjedt és ma már építészek, szobafestők és háztulajdonosok részére nélkülözhetlenül válnak.

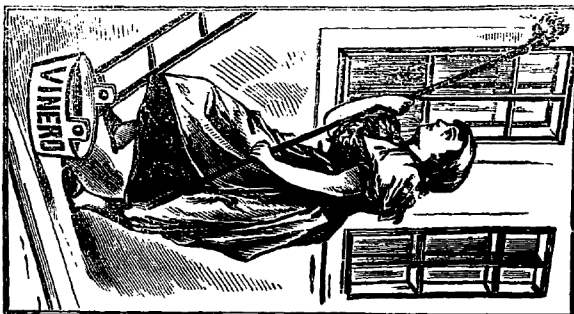
Az értékklódés a Vinero-por iránt naponta fokozódik és a megrendelések tömegesen érkeznek.

Vinero-por kétféle minőségben lesz elkállítva, az egyik vakolásra, a másik pedig meszelésre, megjegyzendő, hogy az egyik a másikkal össze ne tévesztessék. Levélbeli megrendeléseknél megjegyeztessek, hogy a Vinero meszelési vagy pedig vakolási célra szükségesek-e.

Ajánlatos, hogy a Vinero-vakolattal bevakolt fal azután Vineroval kevert meszszal meszeltessek be.

Ha már a lakás a Vineroval tökéletesen szárazzá tétett is, mégis szilkséges, hogy mászkori meszelések alkalmával ismét Vineroval kevert meszszal meszeljünk, ezáltal a falburkolat mindig vastagabb világosabb és tartósabb lesz, tehát "Vinero" nélkül soha se meszeljünk.

Nem okvetlenül szilkséges nedves lakásokat vakolás által szárazzá tenni, minán azok a Vineroval való meszelés által is szárazzá tehetők, mégis a vakolás által sokkal biztosabb eredmény érhető el. Itt megjegyzendő, hogy a Vineroval való bevakolás nem rögtön szárit, csak türellemmel kell várni, mert több heti idő szilkségesedik, míg a vakolat tökéletesen kiszárad.

Törvényileg védve.

Vinero meszelési célra.

Haszárlati utasítás.

Egy kis szoba meszelésére elegendő 1/2 kiló Vinero, mely a szokásos mennyiségtől vastag méz közé, monnyit az illető helyiség igényei, keverendő. Csakis frissen oltott (de mégis kihűlt) vasútag méz használhatók, ebbe a Vinero bekevertessek és csak egy pár óra múlva a bekeverés után lehetleg vasútag meszszal (a mely vastagon azt csak a meszelő engedő) a meszelendő penészes vagy piszkos falak előbb levakarandók, illétre egy csúta kéfével ledörzsöndök. Az első meszelés után a Vinero jó hatásmúl észlelhető, többször meszelés által a jól helytér és teljesen száraz lesz.

Figyelmeztetés. Vineroval száritott szobák néhány napig ha lehetséges egy héthé jól kihagyunk száritani és csak aztán adjuk azt a szobafestőknek. A jó hatás a használati utasítás pontos betartásától függ.

Figyelmeztetés szobafestőknek. Vineroval száritott falaknál a szappan molizandó, mert a Vinero ellen szare, minthogy a Vinero azt teljesen pökölji, úgy az alapfesték szintén Vineroval keverendő. Gombos vagy túlságos nedves lakásoknál vakolási Vinero keverendő.

Kapható minden nagyobb kereskedésben. I csomag 1/2 kiló ára 26 Kr. elegendő egy kis szoba kimeszelésére. I csomag 1 kiló ára 50 Kr., elegendő egy nagyobb szoba kimeszelésére.

Vinero vakolási célra.

Haszárlati utasítás.

Az átnevesített falburkolat letörendő és Vinero porral kevert vakolattal bevakolandó.

Ezen célra lehetőleg sovány és vastagon elhelyezett vakolat használhatók és ebbe a Vinero bekevertessek. (Még megjegyzendő, hogy a vakolatokhoz használandó homok minél ősebb és száraz legyen.) A jó minőségű méz szintén sokat hozzájárul a biztos eredményhez.

Vigyázzni kell arra, hogy a régi vakolatból több mint a nedves rész lekeressék, a téglák közti részekből a régi vakolat a mennyire lehet kicourtasák, úgy, hogy az esetleges törvakolódás megakadályozható.

Ha a vakolás a fal alsó részén történik, a Vineroval vegyített vakolatból a fal és padló közé is kell kerülni, hogy a nedveség a földől fel ne szívódghasson.

Ezútan a vakolat rész, ha lehetséges az egész helyiség meszelési Vineroval kimeszelendő. Egy □ méter falnak vakoláshoz 2 kiló Vinero szükséges. Egy kiló ára 28 Kr.

500-nál több elismerő bizonyítvány!